

Deuren met een duidelijke boodschap: Hoe rust kinderspel wordt in de architectuur

Ravotten, lachen, spelen, schreeuwen, huilen – waar kinderen belangrijke ervaringen opdoen voor hun ontwikkeling, is het zelden stil. Op de lange termijn wordt het lawaai echter een uitdaging, niet alleen voor volwassenen, maar ook voor de kleintjes zelf. In een speelschool in IJsland is het nu mogelijk om met strak sluitend schuifdeurbeslag vloeiende overgangen te creëren, die oriëntatie bieden voor verschillende activiteitsfasen en een rustige omgeving creëren voor de nodige adempauzes.

Voordat kinderen op zesjarige leeftijd naar school gaan, gaan kinderen in IJsland naar de zogenaamde Leikskóli, een speelschool – vaak op de leeftijd van één of twee jaar. Als dagopvang combineert het crèche en kleuterschool onder één dak. Elke school kan het leerplan voor de Leikskóli met eigen inhoud invullen. In Garðabær, ten zuiden van Reykjavik, ligt de focus voor de ongeveer 130 kinderen op alledaagse ervaringen die zijn afgestemd op hun behoeften. Het gebouw werd ontworpen door de architecte Hulda Jónsdóttir met haar bureau HJARK Architecture and Design and SAstudio.

Hulda Jónsdóttir heeft het interieur volledig ontworpen met de kleintjes in gedachten: Centraal staat een hal die in de lengte door alle delen van het gebouw loopt. Hier komen de kinderen aan en van hieruit volgen ze gekleurde lijnen op de vloer die hen naar hun groep leiden. Elk van de drie leeftijdsgroepen beschikt over een deel van het gebouw dat specifiek op hen is afgestemd en waarvan de plafonddoogte varieert afhankelijk van de grootte van de kinderen. Tussen de drie groepsruimtes bevindt zich een bibliotheek, een gemeenschappelijke ruimte, een serre en een grote keuken. Dankzij de ruime glaspartijen kunnen de kinderen zien hoe de zelfgekweekte groenten in de serre rijpen en in de keuken worden verwerkt.

Alle ruimtes zijn warm, licht en vriendelijk: Met witte muren, veel hout, lichtgrijze linoleumvloeren en gekleurde kozijnen. Grote ramen en dakramen zorgen voor veel natuurlijk licht binnen. Een uitgekiende verlichting zorgt voor een heldere sfeer tijdens de donkere winters.

Vloeiende overgangen

Bij een zorgvuldig ontworpen interieur hoort voor de architect ook een doelgerichte omgang met ruimtelijke relaties: “Voor mij was het belangrijk dat de ruimtes vloeiend in elkaar overgaan als de deuren open staan”, legt Hulda Jónsdóttir uit. Het was voor haar dan ook duidelijk dat er in de Leikskóli alleen schuifdeuren zouden worden gebruikt; draaideuren zouden deze indruk hebben verstoord.

Bovendien waren de verhoudingen anders minder duidelijk geweest, zegt ze. “Ik hou van de duidelijke boodschap: Als de schuifdeuren open staan, nodigen ze uit om te ravotten. Als ze gesloten zijn, maken ze deel uit van de muur, wat de kinderen een signaal geeft om niet naar de andere kamer te gaan.” Afhankelijk van het tijdstip van de dag kunnen de kinderen zich vrij bewegen tussen de leefzone, de ontspanningsruimte en de eetzaal. Tijdens het middagdutje blijft echter in ieder geval de deur naar de ontspanningsruimte gesloten.

Ruimtebesparende flexibiliteit

Werken in kleine groepen of vrij spelen in een grote groep – dit alles wordt mogelijk gemaakt door de slim gepositioneerde verbindingsdeuren die de ruimtes van de speelschool flexibel structureren. Dit is ook waar schuifdeuren, die in geopende toestand niet in de weg staan, hun sterke punten tonen: “Als de schuifdeur gesloten is, kunnen de ruimtes aan beide zijden hetzelfde worden gebruikt worden ze visueel deel uitmaken van de muur”, legt Jónsdóttir uit. Hierdoor kon ze het gebouw flexibel ontwerpen zonder ook maar één vierkante meter waardevolle ruimte te verspillen.

De uitdaging van geluidsisolatie

Uiteindelijk was de grootste uitdaging bij het vinden van de juiste schuifdeur de geluidsisolatie, meldt de architect. In de ontspanningsruimtes moesten de kinderen worden afgeschermd van de omgevingsgeluiden; er moest worden voldaan aan de eisen van het Nordic Swan-label. “We hebben lang gezocht naar geluidsabsorberende schuifoplossingen”, zegt Jónsdóttir, “want zonder deze hadden we ons ontwerp niet

kunnen realiseren.”

Er zijn nu 16 schuifdeuren in Leikskóli in Garðabær. Ze scheiden de ontspanningsruimtes van de overige ruimtes en maken een vloeiende, obstakelvrije overgang mogelijk tussen de leefzone en de gemeenschappelijke ruimtes, die naast elkaar liggen. Er worden twee schuifbeslagsystemen met rondlopende afdichtingen gebruikt: ‘Hawa Junior Acoustics’ en ‘Hawa Porta Acoustics’. Het zorgt ervoor dat het achtergrondgeluid tussen de ruimtes merkbaar wordt verminderd als de deur gesloten is, met tot wel 39 decibel voor ‘Hawa Porta Acoustics’ en 41 decibel voor ‘Hawa Junior Acoustics’. De goede afdichting met hoge geluidsisolatiewaarden beschermt niet alleen tegen geluid. Het beschermt ook tegen licht en tocht, wat er ook voor zorgt dat de kinderen een goede middagrust hebben.

De ervaringen in het dagelijks leven zijn goed, zegt Hulda Jónsdóttir: “Het personeel is erg tevreden met de geluidsisolatie en de kinderen kunnen de schuifdeuren ook gemakkelijk bewegen.”

Ruimteakoestiek als kwaliteitskenmerk

Geluidsbescherming wordt in kinderdagverblijven vaak verwaarloosd. Brandbeveiliging en energiebesparende maatregelen, hygiëne en onderhoudsvriendelijkheid bepalen daarentegen de architectuur van veel onderwijsinstellingen. Dit leidt tot een open ontwerp met grote glaspartijen, parketvloeren of harde materialen zoals tegels en steen, die in combinatie met veel verschillende geluidsbronnen zorgen voor een slechte ruimteakoestiek met frequente geluidsreflectie en lange nagalmtijden.

Het voorbeeld van de IJslandse speelschool laat echter zien dat in de plannings- en bouwphase rekening moet worden gehouden met geluidsisolatie en ruimteakoestiek. Dit helpt immers niet alleen kinderen om een evenwicht te vinden tussen activiteit en rust, maar ook de volwassenen om een betere werkkwaliteit te bereiken. Het project is voortgekomen uit een wedstrijd en maakt deel uit van een nieuwe ecowijk. Het gebouw moest daarom gecertificeerd worden volgens het strenge Nordic Swan milieulabel, dat onder meer eisen stelt aan energieverbruik, materialen en daglicht, maar ook aan geluidsisolatie.

Bijschrift 1: De IJslandse speelschool maakt deel uit van een nieuwe ecowijk. Het gebouw moest daarom gecertificeerd worden volgens het strenge Nordic Swan milieulabel, dat onder meer eisen stelt aan energieverbruik, materialen, daglicht en geluidsisolatie. Foto: Marino Thorlacius

Bijschrift 2: De ruimtes van de IJslandse speelschool moeten vloeiend in elkaar overlopen als de deuren open staan. Daarom werden schuifdeuren gebruikt. Foto: Marino Thorlacius

Bijschrift 3: Duidelijke boodschap: Als de schuifdeuren open staan, nodigen ze uit om te ravotten. Als ze dicht zijn, maken ze deel uit van de muur, wat de kinderen duidelijk maakt om niet naar de andere ruimte te gaan. Tijdens het middagdutje blijft de deur van de ontspanningsruimte dicht en beschermt bovendien tegen lawaai. Foto: Marino Thorlacius

Bijschrift 4: Als de deuren open zijn, kunnen de kinderen zich vrij door de speelschool bewegen. Geleurde lijnen wijzen hen de weg naar hun groepen. In geopende toestand staan de schuifdeuren niet in de weg. Foto: Marino Thorlacius

Bijschrift 5: Werken in kleine groepen of vrij spelen in een grote groep - dit alles wordt mogelijk gemaakt door de slim gepositioneerde verbindingdeuren die de ruimtes van de speelschool flexibel structureren. Foto: Marino Thorlacius

Hawa Sliding Solutions AG

Hawa Sliding Solutions AG ontwikkelt en produceert sinds 1965 schuifbeslag voor deuren, scheidingswanden, meubels en gevels in de sectoren Residential & Hospitality, Health & Retail, Office & Education. Meer dan 350 patenten getuigen van de innovatieve kracht van het Zwitserse bedrijf en de ambitie om zich ononderbroken als mondiale markt- en technologieleider te handhaven. Meer dan 60 productfamilies vormen de basis voor een uitgebreide expertise, die ook oplossingen biedt aan de megatrends: Microliving & Fluid Spaces, renovatie van gebouwen, energie-efficiëntie en klimaatbescherming, en Inclusive Design. Met twee productiefaciliteiten in Zwitserland (Mettmenstetten en Sirnach), buitenlandse vestigingen voor Noord-Amerika (Dallas, VS), voor Azië en de Stille Oceaan (Singapore) en voor het Midden-Oosten (Dubai, VAE) en met meer dan 200 verkoop- en gespecialiseerde partners is Hawa in meer dan 70 landen wereldwijd actief. #Hawa Sliding Solutions AG, Untere Fischbachstrasse 4, 8932 Mettmenstetten, Zwitserland – www.hawa.com